

Ενότητα 4

Παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων

Οι τρεις βαθμοί του επιθέτου είναι:

- ✓ ο **θετικός**, που το επίθετο φανερώνει ένα γνώρισμα του ουσιαστικού που συνοδεύει (π.χ.: όμορφος)

- ✓ ο **συγκριτικός**, που το επίθετο φανερώνει ότι το ουσιαστικό έχει ένα γνώρισμα σε μεγαλύτερο βαθμό από ένα άλλο (π.χ.: ομορφότερος, πιο όμορφος)

- ✓ ο **υπερθετικός**
  - **σχετικός υπερθετικός**, που το επίθετο φανερώνει ότι το ουσιαστικό έχει ένα γνώρισμα σε μεγαλύτερο βαθμό από όλα τα όμοιά του (π.χ.: ο ομορφότερος, ο πιο όμορφος)
  - **απόλυτος υπερθετικός**, που το επίθετο φανερώνει ότι το ουσιαστικό έχει ένα γνώρισμα σε πολύ μεγάλο βαθμό, χωρίς να γίνεται σύγκριση με άλλα (π.χ.: ομορφότατος, πολύ όμορφος)

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ		ΣΧΕΤΙΚΟΣ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ		ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ	
	Μονολεκτικός	Περιφραστικός	Μονολεκτικός	Περιφραστικός	Μονολεκτικός	Περιφραστικός
ωραίος	ωραιότερος	πιο ωραίος	ο ωραιότερος	ο πιο ωραίος	ωραιότατος	πολύ ωραίος
βαθύς	βαθύτερος	πιο βαθύς	ο βαθύτερος	ο πιο βαθύς	βαθύτατος	πολύ βαθύς
συνήθης	συνηθέστερος	πιο συνήθης	ο συνηθέστερος	ο πιο συνήθης	συνηθέστατος	πολύ συνήθης

- Μερικά επίθετα, σχηματίζουν ανώμαλα παραθετικά:

ΑΝΩΜΑΛΑ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ		ΣΧΕΤΙΚΟΣ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ		ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ	
	Μονολεκτικός	Περιφραστικός	Μονολεκτικός	Περιφραστικός	Μονολεκτικός	Περιφραστικός
καλός	καλύτερος	πιο καλός	ο καλύτερος	ο πιο καλός	άριστος	πολύ καλός
κακός	χειρότερος	πιο κακός	ο χειρότερος	ο πιο κακός	(χειρίστος/ κάκιστος)	πολύ κακός
πολύς	περισσότερος/ πιότερος	πιο πολύς	ο περισσότερος	ο πιο πολύς	(πλείστος)	πάρα πολύς
λίγος	λιγότερος	πιο λίγος	ο λιγότερος	ο πιο λίγος	ελάχιστος	πολύ λίγος
μεγάλος	μεγαλύτερος	πιο μεγάλος	ο μεγαλύτερος	ο πιο μεγάλος	μέγιστος	πολύ μεγάλος
μικρός	μικρότερος	πιο μικρός	ο μικρότερος	ο πιο μικρός	ελάχιστος	πολύ μικρός

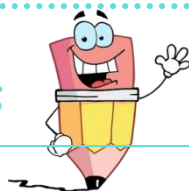
- Μερικά επίθετα, που φανερώνουν ύλη, καταγωγή, τόπο, χρόνο, ή κατάσταση που δεν αλλάζει, δεν σχηματίζουν παραθετικά.
π.χ.: σιδερένιος, ~~πιο σιδερένιος~~, ~~πολύ σιδερένιος~~
- Κατά παρόμοιο τρόπο με τα επίθετα, παραθετικά σχηματίζουν και τα επιρρήματα.

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ		ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ	
	Μονολεκτικός	Περιφραστικός	Μονολεκτικός	Περιφραστικός
ωραία	ωραιότερα	πιο ωραία	ωραιότατα	πολύ ωραία
ακριβά	ακριβότερα	πιο ακριβά	-	πολύ ακριβά
ακριβώς	ακριβέστερα	πιο ακριβώς	ακριβέστατα	πολύ ακριβώς
καλά	καλύτερα	πιο καλά	άριστα	πολύ καλά
κακά	χειρότερα	πιο κακά	(χειρίστα/κάκιστα)	πολύ κακά
πολύ	περισσότερο/ πιότερο	πιο πολύ	-	το πιο πολύ
λίγο	λιγότερα	πιο λίγο	ελάχιστα	πολύ λίγο
απλά	απλούστερα	πιο απλά	απλούστατα	πολύ απλά

Σημείωση: Πολλές φορές, ο υπερθετικός βαθμός δηλώνεται με σύνθετα επίθετα, όπως τα ακόλουθα: Θεονήστικος, ολόφρεσκος, κατακόκκινος, πεντανόστιμος, τρισάθλιος.

Ασκήσεις

1. Συμπληρώστε τον πίνακα των παραθετικών των επιθέτων.

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ		ΣΧΕΤΙΚΟΣ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ		ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ	
	Μονολεκτικός	Περιφραστικός	Μονολεκτικός	Περιφραστικός	Μονολεκτικός	Περιφραστικός
γρήγορος						
πλήρης						
κακός						
συμπαθής						
καλός						
πολύς						
δυνατός						
τυχερός						
ελαφρύς						
εμφανής						
μεγάλος						
ασφαλής						
λίγος						
φθηνός						
μικρός						

2. Συμπληρώστε τον πίνακα των παραθετικών των επιρρημάτων.

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ				
ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ		ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ	
	Μονολεκτικός	Περιφραστικός	Μονολεκτικός	Περιφραστικός
ακριβά				
ακριβώς				
απλά				
καλά				
δυνατά				
κακά				
πολύ				
εμφανώς				
λίγο				

3. Συμπληρώστε τα κενά με τα επίθετα, στον βαθμό που ζητείται, χρησιμοποιώντας τους μονολεκτικούς τύπους.

- Η Μαρίνα είναι ..... (επιμελής-συγκριτικός) μαθήτρια από τον Αλέξανδρο.
- Η Βάνα είναι ..... (γλυκός - απόλυτος υπερθετικός) κοπέλα.
- Το φαγητό σου είναι..... (νόστιμος - συγκριτικός) όταν το κάνεις στην κατσαρόλα.
- Θα πάρω ..... (μικρός - απόλυτος υπερθετικός) ποσότητα απ' αυτό το φάρμακο.

- Είμαι ..... (βαθύς - απόλυτος υπερθετικός) λυπημένη.
- Η θάλασσα είναι ..... (ήρεμος - συγκριτικός) τα βράδια του Αυγούστου.

4. Συμπληρώστε τα κενά με τα επιρρήματα, στον βαθμό που ταιριάζει, χρησιμοποιώντας τους μονολεκτικούς τύπους.

- Στο διαγώνισμα έγραψα ..... (κακά - συγκριτικός) από εσένα.
- Λυπάμαι ..... (βαθιά - υπερθετικός) για αυτό που σου συνέβη.
- Μπορούσα να παίξω ..... (καλά - συγκριτικά) στη θεατρική παράσταση.
- ..... (προφανώς - υπερθετικός) δυσαρεστήθηκε από το σχόλιο του διευθυντή, ότι δεν προσπαθεί αρκετά στη δουλειά.
- Μίλα ..... (χαμηλά - συγκριτικός), το μωρό κοιμάται.

5. Ενώστε τις παρακάτω λέξεις, ώστε να σχηματίσετε επίθετα στον υπερθετικό βαθμό.

θεός ○	○ όμορφος
όλος ○	○ σκοτεινός
παν ○	○ ευαίσθητος
υπέρ ○	○ κίτρινος
τρεις ○	○ ευτυχισμένος
κατά ○	○ ζωντανός
πέντε ○	○ ευτυχής